

GOVERN BALEAR

EL FÒSSIL VIVENT
DE LA SERRA

el
Ferreret

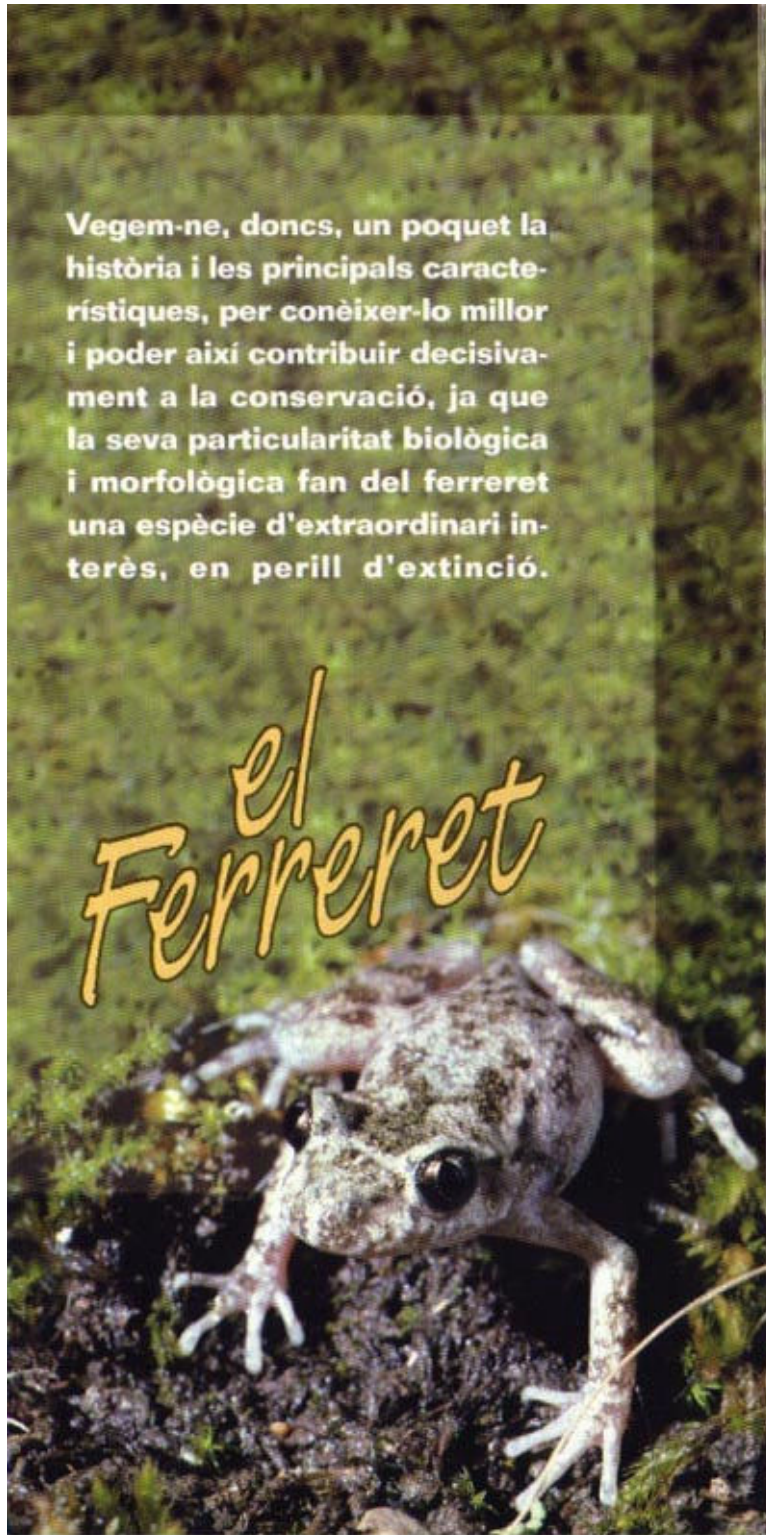

EL FÒSSIL VIVENT DE LA SERRA

El ferreret és un amfibi descobert l'any 1978 a Mallorca i que des de fa cinc milions d'anys habita la nostra serra de Tramuntana, únic reducte actual en tot el món i que, per tant, constitueix el que es diu un endemisme. És conegut també com el fòssil vivent de la Serra, perquè primer el trobaren en aquest estat abans que viu. Aquest conjunt de circumstàncies li confereixen un gran interès.

Vegeu-ne, doncs, un poquet la història i les principals característiques, per conèixer-lo millor i poder així contribuir decisivament a la conservació, ja que la seva particularitat biològica i morfològica fan del ferreret una espècie d'extraordinari interès, en perill d'extinció.

el Ferreret

el Ferreret

Com el varen descobrir

● L'any 1977 es trobaren en una cova de Sóller anomenada Muleta restes fòssils quaternàries d'un batraci endèmic de Mallorca, el qual es va anomenar *Baleapbryne muletensis*. El 1981, però, es va descobrir que el que es coneixia com a fòssil era encara viu a Mallorca i es determinà que el seu nom científic correcte era *Alytes muletensis*. Era el mateix amfibi que des de temps immemorials els pagesos coneixien i havien batiat amb el nom de *ferreret*, en clara referència al renou de cops de martell d'un ferrer. Un cant monòton i mil·lenari. El ressò de milions d'anys que, excepcionalment, encara era viu. (Foto: Climent Pascual)

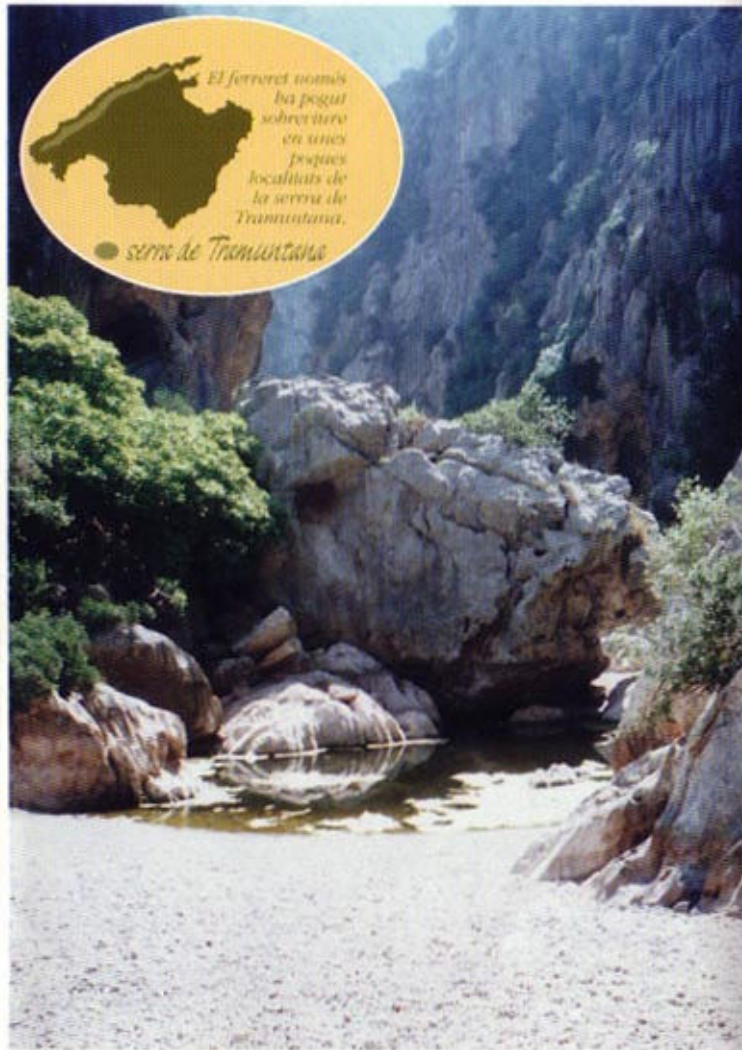
Com ha sobreviscut fins ara

● El ferreret només ha pogut sobreviure en ecosistemes peculiars d'unes poques localitats de la serra de Tramuntana, gràcies al fet de la insularitat i a que ha viscut en llocs de molt difícil accés, la qual cosa l'ha posat fora del perill de les pressions de depredació i competència que va representar per a tots els animals l'arribada de l'ésser humà.

ON VIU

- El ferreret viu ben adaptat als torrents encaixats entre muntanyes de la Serra, amb parets laterals verticals i amb un llit de perfil escalonat. Aquesta zona comprèn uns 200 km².

Com dèiem abans, aquest fet ha estat la causa per la qual ha pogut sobreviure. Un altre hàbitat on se l'ha localitzat són els punts d'aigua en zones obertes, com pous i cisternes on no arriben els depredadors. Això ha representat un augment de la població total coneguda del 24%.

Com és el ferreret

● El ferreret forma part del grup dels amfibis anurs —nom que significa "sense coa"—, d'una forma intermèdia entre el granot i el calàpet, de només uns 40 mm de llargària, de cos gruixut, el cap gran i rodó i extremitats relativament llargues. Els ulls són laterals i prominents, la pell molt llisa, i la coloració d'una intensitat variable entre groc i daurat, amb taques verd oliva per tota la part dorsal, cap i extremitats. El ventre és blanc.

Què menja

● L'alimentació del ferreret és bàsicament insectívora. El ferreret adult s'alimenta de petits cucs i insectes que troba sota les pedres i en les encletxes estretes de les roques. Les larves —o cabots— mengen qualsevol tipus de restes animals o vegetals que troben dins l'aigua, a més de raspar i filtrar amb eficàcia la pel·lícula orgànica d'animals microscòpics i algues que cobreix les pedres i les roques subterrànies.

Com es reproduïx

● Té poques cries, aproximadament una mitjana de nou o deu ous. L'aparellament té lloc durant la primavera. Durant aquest procés, són els mascles de l'espècie els que s'encarreguen de cuidar els ous fecundats, els quals s'entortolliguen a les cames i els duen durant dues o tres setmanes. L'eclosió final de l'ou té lloc dins l'aigua, on les larves comencen a nedar. L'evolució de les larves és molt lenta, normalment d'un any, i fins i tot s'han conegut casos excepcionals de dos i tres anys de vida larval. Després sofreixen la metamorfosi i es converteixen en còpies en miniatura dels seus pares. (Foto: Albert Bonjans)

Foto: Albert Riera

Com se'l protegeix

● El ferreret és un dels tresors naturals de l'illa i una espècie prioritària en la Directiva d'hàbitats de la Comunitat Europea. Des de l'any 1991, aquesta, juntament amb el Govern balear, dona suport financer al Pla de recuperació del ferreret mitjançant el programa LIFE. D'altra banda, i per tal de poder dur a terme les tasques de conservació d'aquesta espècie protegida, s'han iniciat també programes de cria en captivitat, tant a Mallorca com fora de l'illa. A més, també es fan esforços per a la declaració de Reserva Biogenètica o Natural dels hàbitats on viuen els ferrerets.

Què l'afecta negativament

● Tots els esforços es dirigeixen a minorar els factors que influeixen negativament en la situació actual de perill d'extinció que amenaça el ferreret, entre els quals destaquen la modificació del seu medi mitjançant el transvasament artificial de l'aigua dels torrents; la contaminació de l'aigua dels gorgs i els seus voltants; l'alteració de l'hàbitat natural en què viu el ferreret; la captura d'aquests animals; l'accés massiu i incontrolat de gent, i la introducció d'altres animals en el seu medi.

En aquesta tasca, tots hi tenim part de responsabilitat i, sobretot, un deure de conservació contret amb l'habitant més vell de Mallorca.

el Ferreret

EL FÒSSIL VIVENT
DE LA SERRA

GOVERN BALEAR
Conselleria de Medi Ambient,
Ordenació del Territori i Litoral